



**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze**

Zielona Góra, dnia 18 kwietnia 2011 r.

**Pani Helena Hatka
Wojewoda Lubuski**

LZG-4100-02-01/2011 P/10/184

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze skontrolowała wykonanie budżetu państwa w 2010 r., część 85/08 - województwo lubuskie.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. (zwanego dalej „LUW”), podpisanym 11 kwietnia 2011 r., na podstawie art. 60 ustawy o NIK przekazuję Pani Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w części 85/08 oraz planu dochodów i wydatków budżetowych LUW w 2010 r.

I. Wykonanie dochodów i wydatków w części 85/08 – województwo lubuskie

1. Na 2010 r. dochody budżetu państwa w części 85/08 zaplanowano w kwocie 75.847 tys. zł, tj. wyższej o 28.478,7 tys. zł (60,1%) od wykonanych w roku ubiegłym, natomiast zrealizowano w wysokości 47.404 tys. zł, co stanowiło 62,5% kwoty określonej w ustawie budżetowej na 2010 r.² W 13 działach klasyfikacji budżetowej uzyskano dochody wyższe od planowanych o łączną kwotę 5.380,6 tys. zł, natomiast w 4 działach dochody były niższe o 33.895,5 tys. zł. Podstawową przyczyną niezyskania zaplanowanych dochodów było niewykonanie zadań z zakresu melioracji wodnych przez Marszałka Województwa Lubuskiego, przez co nie pozyskano założonych 27.337,0 tys. zł dochodów z tytułu wpłat dotyczących Wspólnej Polityki Rolnej i Rybackiej.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Wszystkie powołane w wystąpieniu wielkości odnoszące się do planu dotyczą ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. Ustawa budżetowa na rok 2010 (Dz.U. Nr 19, poz. 102).

Należności na koniec 2010 r. wynosiły 122.080,5 tys. zł, w tym 117.422 tys. zł (96,2%) stanowiły zaległości³, wyższe od odnotowanych na koniec 2009 r. o 25.129,2 tys. zł, tj. o 27,2%. Największe zaległości (82.528,9 tys. zł) występowały w rozdz. 85212 – Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, które w porównaniu do 2009 r. zwiększyły się o 22.750,7 tys. zł, tj. o 38,1%. Przyrost tych zaległości - podobnie jak w roku poprzednim - był następstwem m.in. większej wysokości wypłacanych przeciętnych świadczeń alimentacyjnych oraz niskiej skuteczności ich egzekucji przez komorników. Pozostałe zaległości dotyczyły przede wszystkim opłat z tytułu wieczystego użytkowania nieruchomości Skarbu Państwa (15.786,6 tys. zł) oraz wpłat z mandatów, grzywien i kar - 15.331,7 tys. zł.

2. Wydatki w 2010 r. planowane były na podstawie założeń przekazanych przez Ministra Finansów oraz analiz przeprowadzonych przez jednostki podległe Pani Wojewodzie. Ustalony w ustawie budżetowej limit wydatków dla części 85/08 – województwo lubuskie w kwocie 717.279,0 tys. zł został w trakcie roku zwiększony o 243.795,4 tys. zł (o 34%), w tym z rezerw celowych o 243.590,8 tys. zł i rezerwy ogólnej 204,6 tys. zł. Wydatki zrealizowane zostały w wysokości 931.744,5 tys. zł (96,9% planu po zmianach), bez przekraczania limitów określonych w podziałkach klasyfikacji budżetowej. Wpływ na stopień wykonania wydatków miało m.in. zablokowanie przez Panią Wojewodę wydatków na kwotę 17.321.529 zł, w tym 16.774.529 zł (96,8%) dotacji dla j.s.t., z czego 9.963.871 zł na wydatki majątkowe. Wykonanie wydatków majątkowych wyniosło 82.265,3 tys. zł (84,3%), z tego największe (42.185,8 tys. zł) poniesiono na drogi gminne i powiatowe w ramach *Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011*.

Niewykonanie wydatków majątkowych w kwocie 15.371,6 tys. zł było głównie następstwem niezrealizowania przez samorząd województwa zadania zakupu i modernizacji kolejowych pojazdów szynowych do przewozów pasażerskich (7.293,7 tys. zł), niewykorzystaniem przez j.s.t. środków w ramach II edycji ww. *Narodowego Programu* (5.199,0 tys. zł) oraz programu *Radosna Szkoła* (1.113,1 tys. zł).

W wystąpieniu pokontrolnym z wykonania budżetu państwa za 2009 r., NIK wnioskuje o udzielanie dotacji celowych w ramach ww. *Narodowego Programu* na zadania dotyczące dróg gminnych i powiatowych, w związku ze stwierdzeniem udzielenia dotacji również na drogi wewnętrzne. W 2010 r. od wszystkich j.s.t. ubiegających się o środki

³ Należności, w stosunku do których minął termin zapłaty.

w ramach ww. *Programu* egzekwowano oświadczenia, iż wszystkie drogi objęte wnioskami o dotacje spełniają założenia w nim ujęte.

W ramach II edycji *Programu* wykonano 14 zadań dotyczących dróg powiatowych za kwotę 18.235,8 tys. zł (przebudowano 18,0 km i wyremontowano 14,7 km dróg) oraz 20 zadań dotyczących dróg gminnych na łączną kwotę 22.531,9 tys. zł (wybudowano 3,6 km, przebudowano 37,9 km i wyremontowano 4,6 km dróg). W wyniku niespełnienia warunków określonych w *Programie* nie przekazano dotacji w kwocie 3.000,0 tys. zł Miastu Zielona Góra na zadanie pn. „Przebudowa ciągu ul. Jaskółczej i Ogrodowej wraz ze skrzyżowaniami w Zielonej Górze” oraz zażądano zwrotu dotacji w kwocie 929,4 tys. zł od gminy Dobiegniew, z której to kwoty gmina zwróciła do zakończenia kontroli 231,7 tys. zł.

Przeniesień polegających na zmniejszeniu lub zwiększeniu wydatków majątkowych dokonywano stosownie do art. 171 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴ (u.f.p.), tj. każdorazowo przy przeniesieniach wydatków majątkowych powyżej 100 tys. zł oraz wydatków na inwestycje budowlane uzyskiwano zgodę Ministra Finansów, zaś w przypadku przeniesień poniżej 100 tys. zł, niezwłocznie informowano o tym Ministra.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia zasilanie środkami finansowymi dysponentów niższego stopnia⁵. Na rachunkach nie gromadzono kwot przekraczających zapotrzebowania na środki, przekazywanie środków następowało zgodnie z harmonogramem wydatków, a kwoty pozostające na rachunku bankowym zostały zwrócone po zakończeniu roku budżetowego. Dysponenci podlegli Pani Wojewodzie zwrócili 1.362,2 tys. zł niewydatkowanych środków, przy czym największy udział w zwrotach miał Urząd Wojewódzki - 976,9 tys. zł, głównie na wynagrodzenia z pochodnymi (rozd. 75011, §§ z czwartą cyfrą 7, 8 i 9) oraz programy i projekty współfinansowane ze środków unijnych.

W umowach zawartych w 2010 r. przez Wojewodę z organizacjami pozarządowymi⁶, realizującymi zadania Pani Wojewody, zamieszczono postanowienia art. 151 ust. 1 i 2 u.f.p. zmierzające do właściwego zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa oraz zapewnienia należytego wykonania zadań.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia dysponowanie przez Panią Wojewodę dotacjami celowymi dla j.s.t., stowarzyszeń, fundacji i innych jednostek dofinansowanych

⁴ Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.

⁵ Analizę finansowania wydatków dysponentów niższego stopnia, tj. Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Gorzowie Wlkp., Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Gorzowie Wlkp. i Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. przeprowadzono za okres 3 miesięcy 2010 r. (czerwiec, październik i grudzień).

⁶ Badaniem objęto 5 spośród 104 umów zawartych z organizacjami pozarządowymi w 2010 r. o łącznej wartości 98,6 tys. zł (tj. 12,7% kwoty ogółem 778,7 tys. zł).

z budżetu państwa w łącznej kwocie 803.732,5 tys. zł. W 2010 r. w ramach dotacji celowych przekazano do j.s.t. 735.422,5 tys. zł, tj. 78,9% wydatków ogółem w cz. 85/08, w tym 490.645,2 tys. zł (66,7%) stanowiły dotacje dla gmin, 174.538,8 tys. zł (23,7%) dla powiatów i 70.238,5 tys. zł (9,6%) dla samorządu województwa. W porównaniu do 2009 r. dotacje te były większe o 70.291,5 tys. zł, a ich struktura uległa zmianie przede wszystkim ze względu na pozyskane w 2010 r. środki na usuwanie kłesk żywiołowych w wysokości 50.282,3 tys. zł (1.526,5 tys. zł w 2009 r.). Ze środków tych m.in. wyremontowano 5 dróg wojewódzkich o długości 21.784 km, 7 dróg powiatowych o długości 32,860 km, 24 drogi gminne o długości 30.432 km oraz odbudowano 7 rowów o łącznej długości 139 km.

Zastrzeżenia NIK dotyczą niepoinformowania j.s.t. o pełnych kwotach dotacji celowych wynikających z ustawy budżetowej na 2010 r. i pozostawienie środków w kwocie 18.250,6 tys. zł do dyspozycji wydziałów merytorycznych LUW, czym naruszono postanowienia art. 148 u.f.p., w związku z § 3 ust. 4 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 lipca 2006 r. (...)⁷. Przykładowo niepoinformowano o kwocie 16.987.780 zł na zadania z zakresu administracji rządowej, w tym m.in. o 13.961.000 zł w § 2010, rozdz. 85212. Informacje przekazane j.s.t. nie obejmowały także części środków dotacyjnych na własne zadania bieżące gmin i powiatów. Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej LUW wyjaśniła m.in., że z dotychczasowej współpracy z j.s.t. wynika, iż w pierwszych trzech kwartałach roku budżetowego, mimo posiadania przez niektóre jednostki nadmiaru środków, zazwyczaj nie zgłaszają one ich jako wolnych. Następuje to dopiero w IV kwartale, najczęściej na prośbę Urzędu. W przypadku podzielenia całej kwoty w momencie sporządzania układu wykonawczego do ustawy budżetowej, Wydział nie miałby środków na ewentualne pokrycie braków zgłaszanych przez niektóre jednostki, mimo że mogą pozostawać niewykorzystane środki w innych jednostkach. Dodać należy, iż do 30.01.2011 r. jednostki samorządowe zwróciły łącznie 4.973,3 tys. zł niewykorzystanych dotacji, tj. 0,7% przekazanych ogółem.

4. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wydatkowanie środków na wynagrodzenia. Przeciętne zatrudnienie w części 85/08 wyniosło w przeliczeniu na pełnozatrudnionych 1.669 osób, tj. o 596 osób więcej niż w 2009 r. Przyczyną wzrostu zatrudnienia było włączenie z dniem 1.01.2010 r. inspekcji sanitarnej do organów administracji zespolonej w województwie na podstawie ustawy z 23.01.2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji

⁷ Rozporządzenie w sprawie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami, przekazywania dotacji celowych i przekazywania pobranych dochodów związanych z realizacją tych zadań (Dz.U. nr 135, poz. 955).

publicznej w województwie⁸. Najniższe zatrudnienie w porównaniu do planu po zmianach wystąpiło w LUW (88,5%, tj. mniejsze o 51 osób), w powiatowych inspektoratach weterynarii (86,1%, tj. o 31 osób) i w Kuratorium Oświaty (67,0%, tj. o 29 osób).

Wynagrodzenia wypłacone w 2010 r. w wysokości 67.253,9 tys. zł stanowiły 99,0% planu po zmianach i były wyższe o 19.284,9 tys. zł (o 40,2%) od wypłaconych w 2009 r. W przyroście tym 18.803,0 tys. zł stanowiły wynagrodzenia w inspekcji sanitarnej. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2010 r. wynosiło 3.358,0 zł⁹ i było niższe o 366,7 zł, tj. o 9,8% od przeciętnego wynagrodzenia w roku ubiegłym (3.725,5 zł).

5. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia nadzór Pani Wojewody nad wykonywaniem budżetu przez dysponentów niższego stopnia oraz realizacją dochodów budżetowych i wykorzystaniem dotacji przez j.s.t. Wydział Finansów i Budżetu LUW przeprowadził 28 kontroli, w tym 21 w j.s.t., ujawniając m.in. nieterminowe przekazywanie dochodów na rachunek budżetu państwa, błędne wyliczanie kwot zwrotu podatku akcyzowego, mało skuteczną windykację nienależnie pobranych świadczeń. Otrzymywane odpowiedzi świadczyły o przyjęciu zaleceń i usunięciu nieprawidłowości. W wyniku kontroli do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych skierowano 10 zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, obejmujących 22 osoby. Pozostałe wydziały merytoryczne przeprowadziły 588 kontroli, w tym m.in. Wydział Nadzoru i Kontroli stwierdził nieprawidłowości w działalności tłumaczy przysięgłych i skierował 27 zawiadomień do Ministra Sprawiedliwości, w wyniku czego w 11 przypadkach zawieszono tłumaczy w wykonywaniu zawodu.

6. Wdrażanie budżetu zadaniowego w 2010 r., podobnie jak w roku poprzednim, w znacznej mierze było uzależnione od zaleceń i wytycznych przekazywanych dysponentom przez Ministerstwo Finansów. Pani Wojewoda uczestniczyła w realizacji 17 spośród 22 podstawowych funkcji państwa określonych dla potrzeb realizacji budżetu zadaniowego¹⁰. Terminowo i zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów sporządzano i przekazywano do ministerstwa niezbędne dane i informacje z zakresu budżetu zadaniowego, zwłaszcza na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej na 2010 r.¹¹, jak też po zakończeniu roku

⁸ Dz.U. Nr 92, poz. 753 ze zm.

⁹ Z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym.

¹⁰ Nazwy funkcji, zadań i podzadań zostały podane w rozporządzeniu Ministra Finansów z 20.05.2009 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2010 (Dz. U. Nr 80, poz. 673 ze zm.).

¹¹ Formularze BZ-1, BZ-2 i BZ-3 przekazano 27.08.2009 r.

budżetowego¹². Po przyjęciu ustawy budżetowej na 2010 r., z uwagi na brak takich wymagań ze strony Ministerstwa, nie dokonywano aktualizacji budżetu w układzie zadaniowym.

Analiza zadania „Ratownictwo medyczne”¹³ i podzadania „Krajowy Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie”¹⁴ wykazała, że przy określaniu zamierzonych celów oraz mierników wykorzystywano m.in. zalecenia zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Finansów. Wydatki na realizację zadania „Ratownictwo medyczne” wyniosły 62.842,0 tys. zł, tj. 100% planu po zmianach, a planowane mierniki dotyczące czasu dotarcia przez zespoły wyjazdowe na miejsce zdarzenia w czasie 8 minut w mieście powyżej 10 tys. mieszkańców i 15 minut poza miastem, wykonane zostały odpowiednio w wysokości 6,5 minuty i 15 minut. Nie został w pełni wykonany docelowy miernik w zakresie zakontraktowania 8 Szpitalnych Oddziałów Ratunkowych i jednego Centrum Urazowego, gdyż Centrum w Zielonej Górze jest nadal w trakcie tworzenia.

Wydatki na realizację podzadania „Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”, planowane po zmianach w kwocie 772,0 tys. zł, wykonano w kwocie 771,0 tys. zł. Miernik „Liczba sprawców przemocy objętych programem” zaplanowany na 217 osób, wykonany został w liczbie 233 osoby. We wszystkich powiatach realizowano programy korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy oraz zrealizowano 100% zaplanowanych kontroli realizacji przez j.s.t. zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy.

Ewidencja księgowa dla budżetu w układzie zadaniowym dla części 85/08 będzie testowo wdrażana od 1.07.2011 r. Zgodnie bowiem z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5.07.2010 r.¹⁵, obowiązek jej zaprowadzenia określono na 1.01.2012 r. Należy jednak dodać, że już w 2009 r. w Urzędzie opracowany został plan kont w ewidencji pozabilansowej i aktualnie ewidencja wydatków prowadzona jest z uwzględnieniem podziału na funkcje, zadania, podzadania i działania.

7. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje rzetelność rocznych łącznych sprawozdań: Rb-28 Programy z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE (...), Rb-28 Programy WPR z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych

¹² Informację o wykonaniu wydatków budżetu państwa w ujęciu zadaniowym za 2010 r. na formularzach sprawozdawczych (tabelaryczny i opisowy) przekazano 17 marca 2011 r.

¹³ Realizowane w ramach funkcji 20 „Organizacja opieki zdrowotnej i polityka zdrowotna”.

¹⁴ Realizowane w ramach funkcji 13 „Zabezpieczenie społeczne i wspieranie rodziny” i zadania „Wspieranie rodziny i przeciwdziałanie dyskryminacji”.

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5.07.2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 128, poz. 861).

ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej, Rb-N o stanie należności oraz Rb-Z o stanie zobowiązań. Zostały one prawidłowo sporządzone pod względem formalno-rachunkowym, a zawarte w nich dane w sposób rzetelny informują o dokonanych wydatkach budżetowych, zobowiązaniach i należnościach według stanu na 31.12.2010 r., zgodnie z zasadami rachunkowości dla jednostek budżetowych. Ustalenia kontroli NIK prowadzonej w Ministerstwie Finansów potwierdziły, że mechanizmy Informatycznego Systemu Obsługi Budżetu Państwa „TREZOR” dają pewność co do rzetelności sporządzenia rocznych sprawozdań: Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów i Rb-28 z wykonania planu wydatków, dlatego też odstąpiono od zbadania prawidłowości ich sporządzenia dla części 85/08.

II. Wykonanie dochodów i wydatków przez Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. - dysponenta III stopnia

1. Plan dochodów, określony w ustawie budżetowej w wysokości 24.375 tys. zł, wykonano w kwocie 21.900,7 tys. zł, tj. w 89,8%. Podstawową przyczyną niewykonania planu było ustalenie w ustawie budżetowej kwoty dochodów wyższej o 2,5 mln zł niż planowana przez LUW.

Wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar, które stanowiły główne źródło dochodów (81%), wyniosły 17.737,5 tys. zł, tj. 91,1% planu. Ponadplanowe dochody w kwocie 379,3 tys. zł uzyskano ze zlikwidowanego gospodarstwa pomocniczego Ośrodek Informatyki Wojewódzki Bank Danych (OI WBD).

Pozostałe do zapłaty należności na koniec 2010 r., stanowiące w całości zaległości netto, wynosiły 16.848,5 tys. zł, z czego najwyższe dotyczyły mandatów, grzywien i innych kar pieniężnych (15.330 tys. zł). Udział zaległości w relacji do wykonanych dochodów w porównaniu do 2009 r. zwiększył się z 68,2% do 76,9%, m.in. wskutek pokrywania kosztów egzekucyjnych z uzyskanych dochodów, co w ujęciu księgowym powiększa kwotę należności. Analiza 20 dowodów księgowych, będących podstawą przypisu należności i związanych z nimi zapisów w księgach rachunkowych na kwotę 358.671,09 zł, wykazała, że wszystkie dowody zaewidencjonowano w okresach sprawozdawczych, których dotyczyły, a należności wymierzono prawidłowo.

Zastrzeżenia NIK dotyczą nierozliczenia środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku sum depozytowych na łączną kwotę 374.702,39 zł, stanowiącą 95% środków zdeponowanych na tym rachunku. Urząd nie posiadał wszystkich dokumentów potwierdzających źródło tych depozytów lub określających termin ich zwrotu, głównie

z uwagi na upływ czasu przechowywania dokumentów określonego w przepisach archiwalnych. Podczas kontroli przekazano na rachunek Ministerstwa Skarbu Państwa 5.047,42 zł oraz zadeklarowano przekazanie na rachunek dochodów w Ministerstwie Finansów kwoty 364.422 zł. W ocenie NIK, długotrwałe i bezpodstawne przechowywanie tych środków było niecelowe, a niepodjęcie wcześniejszych działań w celu ich rozliczenia jest przykładem nierzetelności.

2. Wydatki Urzędu zaplanowane w kwocie 31.854,0 tys. zł zostały zwiększone w trakcie roku budżetowego środkami z rezerw ogólnej i celowych o 14.064,2 tys. zł, tj. do kwoty 45.918,2 tys. zł. Wykonanie tych wydatków wyniosło 44.901,8 tys. zł, tj. 97,8% planu po zmianach. Analiza wydatków z rezerwy ogólnej na kwotę 80,0 tys. zł (100%) i rezerw celowych na kwotę 13.380,0 tys. zł (99,1%) wykazała, że zostały one wykorzystane do końca 2010 r. zgodnie z przeznaczeniem. W ramach ww. rezerw sfinansowano między innymi pomoc dla rodzin ofiar tragicznego wypadku lotniczego pod Smoleńskiem (rezerwa ogólna), zobowiązanie Skarbu Państwa z tytułu budowy miejsca wspólnych odpraw towarowych na przejściu granicznym w Świecku oraz przeprowadzenie niezbędnych prac budowlano – adaptacyjnych i zakup wyposażenia dla Centrum Powiadamiania Ratunkowego.

Badanie udzielonych zamówień publicznych o łącznej wartości 1.729,7 tys. zł (39,0%) wykazało, że Urząd dokonywał wydatków w sposób celowy, stosując procedury określone w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁶. Stwierdzono jednak, że roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych z 15-dniowym opóźnieniem.

Zobowiązania na koniec 2010 r. w kwocie 1.772,3 tys. zł obejmowały wyłącznie zobowiązania niewymagalne, głównie z tytułu dodatkowych wynagrodzeń rocznych wraz z pochodnymi.

3. Przeciętne zatrudnienie w LUW w 2010 r. wynosiło 391 osób i było o 45 osób wyższe od zatrudnienia w 2009 r. na skutek przejścia 43 pracowników ze zlikwidowanych w 2010 r. gospodarstw pomocniczych, tj. Zakładu Obsługi Administracji (ZOA) i OI WBD. Przejęcia aktywów i pasywów likwidowanych gospodarstw dokonano zgodnie z zasadami określonymi w art. 89 ust. 4 i 5 z dnia ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych¹⁷, a postępowanie w sprawach pracowniczych było zgodne z przepisami art. 100 cytowanej ustawy. Koszty likwidacji gospodarstw zamknęły się kwotą 377,9 tys. zł, natomiast korzyści, według szacunku Urzędu,

¹⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

¹⁷ Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.

wynosić będą 866,9 tys. zł rocznie. Na skutek niedopatrzenia Likwidatora i Głównej Księgowej likwidowanego ZOA, na dzień likwidacji nie przeprowadzono inwentaryzacji gotówki w kasie i druków ścisłego zarachowania oraz nie wyliczono i nie wypłacono dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi w kwocie 49 709 zł dla pracowników przejętych do pracy w LUW. Dopiero po 3 miesiącach od zamknięcia likwidacji, tj. w październiku 2010 r. naliczono ww. wynagrodzenie, czego następstwem była konieczność dokonania m.in. korekt w księgach rachunkowych ZOA oraz sprawozdaniu RB-31 z wykonania planów finansowych, bilansie i rachunku zysków i strat.

Planowane po zmianach wynagrodzenia brutto dla pracowników Urzędu w wysokości 17.696,6 tys. zł, wykonane zostały w kwocie 17.055,1 tys. zł (96,4%), zaś przeciętne miesięczne wynagrodzenie na pełnozatrudnionego zwiększyło się z 3.500,9 zł do 3.634,9 zł, tj. o 3,8%. Badanie wypłacanych nagród wykazało, że ich wysokość powiązana była z oceną pracowników, dokonywaną na podstawie zarządzenia Dyrektora Generalnego LUW z 30.10.2009 r. w sprawie systemu awansowania i nagradzania, spójnego z systemem ocen okresowych pracowników LUW.

4. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia udział Urzędu w projektach współfinansowanych środkami Unii Europejskiej. W 2010 r. Urząd, jako beneficjent środków europejskich, uczestniczył w Programie Operacyjnym Pomoc Techniczna 2007-2013 (POPT), w projektach pomocy technicznej Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (Województwo lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013 (PO WT) i PO WT Polska – Saksonia 2007-2013 oraz przy zamykaniu programów ZPORR i Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG IIIA, przy realizacji których Wojewoda był Instytucją Pośredniczącą.

Wydatki kwalifikowalne w ramach 5 projektów POPT wyniosły 2.219,6 tys. zł, w tym 1.886,7 tys. zł stanowiła wartość dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR). Projekty te dotyczyły m.in. „Finansowania kosztów zatrudnienia pracowników Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji oraz pracowników Kontroli I stopnia w Programach Europejskiej Współpracy Terytorialnej w LUW w 2010 r.”, „Wsparcia funkcjonowania Instytucji Certyfikującej oraz Instytucji Pośredniczących w Certyfikacji w 2010 roku” oraz podnoszenia kwalifikacji pracowników ww. instytucji. W ramach ww. projektów sfinansowano m.in. wynagrodzenia 28 etatów, kursy językowe 12 pracowników, szkolenia, zakupy urządzeń i przedmiotów wyposażenia biurowego, specjalistycznej literatury, dostawy i montażu urządzeń klimatyzacyjnych, dostosowania pomieszczeń biurowych do realizacji zadań IPOC.

Wydatki kwalifikowalne na projekty w ramach PO WT Polska – Brandenburgia i PO WT Polska – Saksonia wyniosły odpowiednio 187,5 tys. zł i 187,2 tys. zł. W ramach ww. projektów współfinansowano m.in. studia podyplomowe pracowników, kursy językowe, szkolenia, zakupy komputerów, drukarek, mebli i wyposażenia biurowego.

Dokonane przez LUW wydatki były zgodne z założeniami, a dostawy i usługi realizowano stosownie do postanowień ustawy Pzp. W 2010 r., mimo złożonych wniosków o płatność¹⁸, nie uzyskano refundacji wydatków poniesionych w ramach ww. programów.

Na pokrycie kosztów zamykania programów ZPORR i INTERREG III A w ustawie budżetowej zaplanowano odpowiednio 570,0 tys. zł i 223,0 tys. zł. Zrealizowano wydatki w wysokościach odpowiednio 454,4 tys. zł (79,7% planu) i 190,2 tys. zł (85,3%), co było wynikiem głównie niepełnego wykorzystania środków na wynagrodzenia (§4027).

5. Badanie systemu rachunkowości i kontroli wewnętrznej wykazało, że:

- procedury kontroli finansowej w Urzędzie uwzględniają wszystkie elementy kontroli operacji finansowych i gospodarczych ujęte w *Standardach kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych*¹⁹;
- zakładowy plan kont zaktualizowano o konta księgowe dla wydatków w układzie zadaniowym oraz wydatków w ramach budżetu środków europejskich;
- księgi rachunkowe były należycie oznaczone i przechowywane oraz sprawdzalne i prowadzone na bieżąco, stosownie do art. 13 ust. 4 i 5 i art. 24 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁰ (uor).

Stosowany przez Urząd system FK nie zapewnia jednak kontroli kompletności i poprawności danych w zapisie księgowym, takich jak: opis operacji gospodarczej i właściwa sekwencja dat (operacji, dowodu, księgowania).

Analiza 100 dowodów i zapisów księgowych na łączną kwotę 16.429.215,78 zł²¹, wykazała błędy formalne w odniesieniu do 40 dowodów na łączną kwotę 130.957,22 zł, polegające na błędnych sekwencjach dat i niepoprawnym ich wpisaniu w zapisach księgowych (14 dowodów), nieopisanu operacji gospodarczej w 17 zapisach (co stanowiło naruszenie art. 23 ust. 2 pkt 3 uor) oraz zaksięgowaniu 9 dowodów w miesiącach późniejszych niż data operacji gospodarczej (przez co naruszono art. 6 ust. 2 i art. 20 ust. 1

¹⁸ W POPT WT Polska - Brandenburgia dla celów refundacji składano raporty, zaś w POPT WT Polska - Saksonia oświadczenia.

¹⁹ Komunikat nr 23 Ministra Finansów z 19.12.2009 r. Dz. Urz. MF nr 15, poz. 84.

²⁰ j.t. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

²¹ Wyboru dowodów dokonano w następujący sposób: 56 dowodów na kwotę 16.297.009,26 zł wybrano losowo, za pomocą programu komputerowego, metodą monetarną; 44 dowody na kwotę 132.206,52 zł wybrano metodą niestatystyczną, w wyniku przeglądu analitycznego.

uor). Uchybienia te nie miały wpływu na prawidłowość sporządzenia sprawozdawczości bieżącej i rocznej.

Badanie ww. dowodów/zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych wykazało nieprawidłowości odnośnie 5 dowodów na łączną kwotę 18.927,38 zł, dotyczące ich ewidencji księgowej w miesiącach późniejszych niż data powstania operacji gospodarczej, co miało wpływ na prawidłowość sporządzenia sprawozdawczości bieżącej (Rb-28). Dowody ewidencjonowane w styczniu 2011 r. zaksięgowano prawidłowo i we właściwym okresie.

Ustalenia w zakresie poprawności formalnej dowodów/zapisów księgowych oraz rzetelności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej i rocznej są podstawą do wydania przez Najwyższą Izbę Kontroli opinii pozytywnych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje rzetelność rocznych sprawozdań Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-N i Rb-Z. Sprawozdania te zostały sporządzone prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym oraz przedstawiają prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, należności i zobowiązań w 2010 r., zgodnie z zasadami rachunkowości dla jednostek budżetowych.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1) Informowanie j.s.t. o pełnych kwotach dotacji celowych dla części 85/08 - województwo lubuskie, ujętych w ustawie budżetowej uchwalonej na dany rok budżetowy.

2) Rozliczenie środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku sum depozytowych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Wojewodę, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie, do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.

Otrzymują:
1. Adresat
2. aa